

התנאי לשגשוג האנושות

מלך ברגר במוזיאון תל אביב לאמנות

עם מגמות עכשוויות, כמו מודעות סביבתית ואקולוגית והבנת הצורך בשמירה על הטבע, לטובת היקום כולו. בתערוכה מוצגות כ-40 עבודות, ביניהן "התנאי לשגשוג האנושות" - עבודה גדולה המורכבת מ-36 חלקים הנושאת את שם התערוכה ומהווה מעין מניפסט למכלול היצירה של מלך ברגר. מלך ברגר נולד ב-1926 בצ'כוסלובקיה. כשהיה בן שלוש היגרה משפחתו לברזיל, שם הוא גדל באחת החוות שהקים הברון הירש ליהודים באמריקה הלטינית. כנער הצטרף לתנועה הקומוניסטית. ב-1951 עלה לארץ וחי בקיבוצים מפלסים, געש ויד חנה. ב-1960 עבר לגור בבאר שבע ועבד במחלקת הגינון בעיר, עד שפרש לגמלאות. בשנות ה-70 החל ליצור אמנות עם חומרים שמצא בטבע: גרעינים, זרעים, זרדים, נוצות, קליפות עצי תמר, חלוקי אבן קטנים, אבקה גרוסה מאבנים ועוד. את החומרים השונים הדביק בדבק פלסטי על מצע דיקט דק ואת המסגרות לתמונות בנה מקליפות עץ. האסתטיקה של עבודותיו שולחת למקורות שונים: כתבי יד מאיריים, ספרי שעות מדיבאליים עם תיאור של עונות השנה, ציורי קיר מאמריקה הלטינית, שפת ציור פוטוריסטית וכרזות בנוסח הריאליזם הסוציאליסטי.

אוצרת: רותי דירקטור.
ע. אוצרת: גלית לנדאואפשטיין

מוזיאון תל אביב לאמנות פותח תערוכת יחיד למלך ברגר, אמן בן 94, שפעל במשך עשרות שנים מחוץ למעגלים המרכזיים של עולם האמנות, וזו לו תערוכה מוזיאלית ראשונה. המוזיאון מפנה את המבט אל גוף יצירה של אמן אידיאליסט, המאמין בערכים חברתיים נעלים, כמו שלום, אחווה ושוויון בין גזעים, עמים ומינים. הבחירה להציג אמנות שנוצרה מחוץ לזרם המרכזי ומחוץ לסדרים אמנותיים קיימים, היא תגובה אפשרית אחת, לטלטלה שאנו חווים בתקופה הנוכחית. המוזיאונים עומדים בפני סימני שאלה עקרוניים בעת הזו, ודרישה להגדרה עצמית מחודשת. מול סדרי עולם משתנים ולנוכח התביעה מעולם האמנות להגיב למציאות הנוכחית, מציעה היצירה של מלך ברגר, דוגמה לא צפויה של אמנות מגויסת לרעיונות. כזו שלוקחת על עצמה ללא חשש להעביר מסר. ברגר מגייס את האמנות בשירות המסר, בתום ובנחישות של אדם מאמין, המונע על ידי תחושת שליחות דחופה. החריגה מהקאנון אינה מהווה ערך כשלעצמה. במקרה של מלך ברגר, זוהי עשייה שמונעת על ידי ערנות ודחיפות פוליטית. לצד המתח האידיאולוגי שבבסיס היצירה, עבודותיו עשירות בהמצאות ויזואליות וחומריות, ובערכים צורניים שובי לב. יצירותיו מתכתבות

Melech Berger

at Tel Aviv Museum of Art

This is a first museum exhibition for Melech Berger (b. 1926), who has worked for decades outside the mainstream art world. His oeuvre, comprised of hundreds of works from the mid-1970s to the 2000s, all made from natural materials, convenes an encounter with the artistic presence of the human touch, with values of labor and laboring, and with a faith free of cynicism in human, civil and political values.

The choice to view art created outside of standard artistic forms is one possible reaction to the fierce tremor we are experiencing, a tremor that is shaking the world of art, too. It reflects a wish to communicate the earth trembling under our feet and the orders of the world that are changing before our eyes. Into this unprecedented moment in which we are living today—when it seems that nothing will return to the way it had been, when topics that were obvious until a year ago now seem to belong to the old order, when the very concept of a museum faces fundamental question marks—into this moment enters the exhibition by Melech Berger, who has worked outside of these conventions. Facing this sense of uncertainty and sweeping doubt, Berger's oeuvre offers an unexpected example of faithful art: art that is committed to ideas, that undertakes without fear and with pathos to convey a message.

The exhibition meets the Museum in its attempts to mark art's political potential, not necessarily using the predictable modes, and to locate an ideological agenda, not necessarily within the predictable areas. It joins the Museum's cumulative process regarding questions about art in these times: the nature of art, the act of art, the artist.

Melech Berger was born in 1926 in Czechoslovakia and emigrated, aged three, with his family to Brazil, where they lived in one of the farming communities established by the Baron Maurice de Hirsch for Jews in Latin America. In his teens he became acquainted with Communist ideas and was active in the local party, travelling throughout Brazil. He was arrested and jailed for his Communist activities and, once released, decided to emigrate to Israel. He arrived in 1951 and lived on kibbutz Mefalsim, kibbutz Gaash and kibbutz Yad Hanna; in 1960, he moved to Beer Sheva and worked as a gardener. In the 1970s, Berger began creating art without any training, motivated by a vision of art from natural materials

that promotes the values of peace and equality, which he never stopped harboring since becoming acquainted with the tenets of Communism in his youth. Among the materials he uses are seeds, twigs, tiny pebbles, bird feathers, palm tree bark, pulverized stones, seashells and dried flowers. He does not buy commercial paints, but rather produces pigment from pulverized stones or colored sand mixed with PVA glue.

While Berger's work took place outside of the art world and of art discourse, it nevertheless was never outside of the world itself: being a political man finely attuned to injustice and inequality, he is sensitive to the wrongs that took place and continue to take place in Israel and abroad. In an era when art on the one hand collapses under the burden of self-reflection while on the other hand is inundated with demands to respond, represent, take a stance or, quite the opposite—cancel itself, Berger's work offers another possibility of exegetic, verbal and manifest-bearing art. Arms stretched out in Futuristic diagonals, clenched fists or a white dove facing a fighter aircraft are a few of the images which Berger charges with renewed vitality.

Melech Berger uses only natural materials and his work is motivated by urgency and immediacy, as befits a man who espouses the highest values: no less than peace, solidarity and equality for all races, nations and genders. At the heart of his art is a faith in nature's benevolence to humanity; in many senses, his work is a harbinger of contemporary trends of environmental and ecological awareness, a return to life close to nature and especially an understanding of the urgent necessity to preserve nature for humanity and for the planet.

The large-scale work *Conditions for a Flourishing Humanity*, comprised of 36 parts, serves as a manifesto for Berger's work: nature, culture and technology flourish side by side. Being a class-conscious Communist who made a living as a manual laborer, he appreciates the benefits of machines and technology's ability to improve people's quality of life—while rejecting the way Capitalism has overtaken our lives. In its size and sweeping humanist message, the work is reminiscent of similar realist-socialist murals created during the mid-20th century in Latin America and the Soviet Union as well as in dining halls in kibbutzim.

Curation: Ruth Direktor
Assistant Curator: Galit Landau Epstein

